

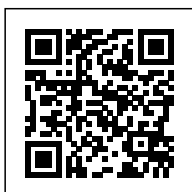

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VII. volební období

92/0

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů

Zástupce předkladatele: ministr školství
Doručeno poslancům: 20. ledna 2014 v 15:52

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne2014,

kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění zákona č. 210/2000 Sb., zákona č. 147/2001 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 96/2004 Sb., zákona č. 121/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 473/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 552/2005 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 310/2006 Sb., zákona č. 624/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 189/2008 Sb., zákona č. 110/2009 Sb., zákona č. 419/2009 Sb., zákona č. 159/2010 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 48/2013 Sb. a zákona č. .../... Sb., se mění takto:

1. V § 7 odst. 1 písm. c) se za slova „akademická rada“ vkládají slova „veřejné vysoké školy“.
2. V § 9 odst. 1 písm. f) se za slovo „rady“ vkládají slova „veřejné vysoké školy“.
3. V § 9 odst. 1 se na konci textu písmene i) doplňují slova „veřejné vysoké školy“.
4. V § 53 odst. 2 se za slovo „vědeckou“ vkládají slova „ , uměleckou nebo akademickou“.
5. V § 72 odst. 5, 8, 9 větě první, 10 a 11, § 74 odst. 1 a 6 a v § 82 odst. 2 písm. e) se za slovo „vědecké“ vkládají slova „nebo umělecké“.
6. V § 72 odst. 6, 9, 10 a 11 a v § 74 odst. 3, 4, 5 a 6 se za slovo „vědecká“ vkládají slova „nebo umělecká“.
7. V § 72 odst. 7 se za slovo „vědeckou“ vkládají slova „nebo uměleckou“.

8. § 73 včetně nadpisu zní:

**„§ 73
Jmenování profesorem**

Profesorem pro určitý obor jmenuje předseda Senátu Parlamentu toho, kdo byl vědeckou nebo uměleckou radou vysoké školy navržen na jmenování profesorem v řízení podle § 74; řízení ve věci jmenování, jehož účastníkem je pouze uchazeč navržený na jmenování, zahájí předseda Senátu Parlamentu z moci úřední do 30 dnů po obdržení uvedeného návrhu vědecké nebo umělecké rady vysoké školy, podaného prostřednictvím ministra. Předseda Senátu Parlamentu nemusí návrhu na jmenování uchazeče profesorem vyhovět, pokud v řízení podle § 74 nebyly splněny podstatné věcné nebo formální náležitosti, které mohly mít vliv na jeho výsledek; zamítavé rozhodnutí musí být vždy odůvodněno. Proti rozhodnutí předsedy Senátu Parlamentu nejsou opravné prostředky přípustné.“.

9. § 74 odst. 2 se slova „vědecké radě vysoké školy“ nahrazují slovy „vědecké nebo umělecké radě vysoké školy“ a za slova „vědecká rada fakulty nebo“ se vkládají slova „vědecká nebo umělecká rada“.

10. V § 74 odst. 5 se slova „vědecké radě“ nahrazují slovy „vědecké nebo umělecké radě“.

11. V § 74 odst. 6 se slova „vědeckou radu vysoké školy“ nahrazují slovy „vědeckou nebo uměleckou radu vysoké školy“.

12. V § 75 odst. 1 se za slovo „vědeckých“ vkládají slova „nebo uměleckých“.

13. V § 95 odst. 7 písm. e) se slova „prezidentu republiky“ nahrazují slovy „předsedovi Senátu Parlamentu“.

**Čl. II
Účinnost**

Tento zákon nabývá účinnosti patnáctým dnem po jeho vyhlášení.

Důvodová zpráva

I. Obecná část

A) Zhodnocení platného právního stavu, včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace

Profesory v určitých oborech jmenuje prezident republiky podle ust. § 73 a § 95 odst. 7 písm. e) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), na návrh vědecké nebo umělecké rady vysoké školy, podaný

- a) prostřednictvím ministra školství, mládeže a tělovýchovy, jedná-li se o veřejnou nebo soukromou vysokou školu,
- b) prostřednictvím ministra vnitra, jedná-li se o policejní vysokou školu,
- c) prostřednictvím ministra obrany, jedná-li se o vojenskou vysokou školu.

Rozhodnutí prezidenta republiky o jmenování profesora vyžaduje podle čl. 63 odst. 3 Ústavy České republiky ke své platnosti spolupodpis předsedy vlády nebo jím pověřeného člena vlády.

Z uvedeného důvodu jsou návrhy na jmenování profesorem, které ministr školství, mládeže a tělovýchovy (nebo ministr vnitra nebo ministr obrany) obdrží od vědeckých a uměleckých rad vysokých škol, vždy postupovány jak prezidentovi republiky, tak vládě ČR.

Podmínkou pro jmenování uchazeče profesorem pro určitý obor je tedy uskutečnění řízení ke jmenování profesorem na vysoké škole *[která má sama (nebo její součást) na základě akreditace řízení ke jmenování profesorem (udělené Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy) oprávnění konat řízení ke jmenování profesorem v daném oboru]*, v rámci něhož se vědecká nebo umělecká rada vysoké školy usnáší na návrhu, zda má být uchazeč jmenován profesorem.

Je-li návrh na jmenování uchazeče profesorem vědeckou nebo uměleckou radou schválen, je předložen příslušnému ministrovi, který jej předá vládě České republiky a prezidentu republiky.

[Vládě České republiky ministr zpravidla předkládá souhrnnou informaci o návrzích vědeckých a uměleckých rad vysokých škol na jmenování nových profesorů, které obdržel v určitém několikaměsíčním období.]

Vláda tuto informaci projednává a následně doporučí (nebo nedoporučí) předsedovi vlády spolupodepsat rozhodnutí prezidenta republiky o jmenování nových profesorů.]

Současná právní úprava jmenování profesorů plně respektuje rovnost před zákonem a zákaz diskriminace; nejsou v ní obsaženy žádné diskriminační prvky.

B) Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy, včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace

Žádné diskriminační prvky nejsou obsaženy ani v nově navrhované úpravě, podle které by byli uchazeči o jmenování profesorem, kteří prokáží svou pedagogickou a vědeckou (nebo uměleckou) kvalifikaci v řízení ke jmenování profesorem podle § 74 zákona o vysokých školách a jejichž jmenování profesorem navrhne příslušná vědecká nebo umělecká rada vysoké školy, napříště jmenování nikoliv jmenovacím aktem prezidenta republiky, ale předsedy Senátu Parlamentu České republiky.

C) Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Vládní návrh zákona je předkládán na základě podnětu prezidenta republiky ze dne 22. května 2013, kterým prezident republiky doporučil úpravu působnosti v oblasti jmenování profesorů podle zákona o vysokých školách.

Tato materie je upravena ustanoveními § 73 a 74 a § 95 odst. 7 písm. e) zákona o vysokých školách, přičemž § 73 a 95 obsahují v dané věci ustanovení kompetenční a § 74 ustanovení materiální a procesní.

K tomu je třeba upozornit na skutečnost, že ve spojení s důsledky vyplývajícími z ustanovení čl. 64 odst. 3 Ústavy ČR (*dle kterého za rozhodnutí prezidenta republiky, které vyžaduje spolupodpis předsedy vlády nebo jím pověřeného člena vlády, odpovídá vláda*) znamená úprava pověřující prezidenta republiky vydáváním individuálních správních aktů ve věci, která nemá ústavně institucionální rozměr, kromě jiného zvýšenou administrativní zátěž ve státní správě a faktickou neproveditelnost dodržení lhůt vyplývajících ze správního řádu pro úkony, jež jsou předmětem právní úpravy, což snižuje právní záruky pro dotčené osoby.

Předseda Senátu je vrcholný ústavní činitel, kterému v případě uvolnění úřadu prezidenta republiky ve stanoveném případě (uvedeném v § 66 Ústavy ČR) přísluší vykonávat některé funkce prezidenta republiky (čímž už podle současného právního stavu může dojít k přesahu působnosti předsedy Senátu do sféry moci výkonné).

Jedná se přitom o funkcionáře z řad senátorů, který není do své vrcholné ústavní funkce volen přímo občany, ale volí jej Senát (permanentně činný a nerozpustitelný orgán); pro jeho zvolení je tedy zpravidla třeba získat širší podporu více politických stran či uskupení. Při výkonu své funkce tedy zprostředkovaně reprezentuje široké politické spektrum.

Z uvedených důvodů se navrhuje upravit § 73 zákona o vysokých školách tak, aby pravomoc ke jmenování profesorů podle tohoto zákona přešla na předsedu Senátu Parlamentu, aniž by přitom povaha institutu jmenování profesora byla změněna.

Alternativou takové změny by mohlo být např. převedení této působnosti na rektora vysoké školy příslušné na základě akreditace konat řízení ke jmenování profesorem v daném oboru. Obdobně docenty na základě habilitačního řízení podle zákona o vysokých školách jmenuje rektor (§ 71) a jmenování docentů, potažmo profesorů orgánem vysoké školy by nezpochybňovalo státní uznání takto nabyté kvalifikace, neboť příslušná kvalifikační řízení mohou být konána pouze vysokou školou, které k tomu je státem udělena akreditace.

Existují však významné důvody, proč tato alternativa nebyla zvolena; je nutno zohlednit aspekt inherentní systémové podjatosti, kdy rektor vysoké školy je též ze zákona předsedou vědecké nebo umělecké rady vysoké školy, která schvaluje s konečnou platností návrhy na

jmenování profesorem (§ 74 odst. 6 zákona o vysokých školách); naopak v případě jmenování docentů podává návrh vědecká nebo umělecká rada fakulty.

D) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

Návrh zákona převádí jmenovací pravomoc ohledně profesorů z prezidenta republiky na předsedu Senátu Parlamentu.

Návrh zákona se proto dotýká mj. následujících ustanovení Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“), která již se nebudou na problematiku jmenování profesorů vůbec vztahovat :

- ust. čl. 63 odst. 2 Ústavy (podle kterého *„Prezidentovi republiky přísluší vykonávat i pravomoci, které nejsou výslovně v ústavním zákoně uvedeny, stanoví-li tak zákon.“*),
- ust. čl. 63 odst. 3 Ústavy (podle kterého *„Rozhodnutí prezidenta republiky vydané podle odstavců 1 a 2 vyžaduje ke své platnosti spolupodpis předsedy vlády nebo jím pověřeného člena vlády.“*),
- ust. čl. 63 odst. 4 Ústavy (podle kterého *„Za rozhodnutí prezidenta republiky, které vyžaduje spolupodpis předsedy vlády nebo jím pověřeného člena vlády, odpovídá vláda.“*).

Dotčena budou mj. rovněž tato ustanovení Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a Ústavy:

- čl. 2 odst. 2 Listiny (podle kterého *„Státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví.“*),
- čl. 2 odst. 3 Ústavy (podle kterého *„Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.“*),

Uvedená úprava je v souladu se zásadou zákonnosti výkonu státní moci vyjádřenou v čl. 2 odst. 3 Ústavy a čl. 2 odst. 2 Listiny.

E) Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Návrh zákona do právního řádu České republiky nezapracovává právo Evropské unie a je s právem Evropské unie plně slučitelný.

Navrhovaná právní úprava obsažená v předloženém návrhu zákona náleží do oblasti, ve které *[s ohledem na čl. 165 a 166 Smlouvy o fungování Evropské unie (býv. článek 149 a 150*

Smlouvy o založení Evropského společenství]] nemá sbližování právních předpisů pomocí aktů Evropské unie, resp. harmonizace zákonů a ostatních předpisů členských států obligatorní charakter. Evropská unie plně respektuje odpovědnost členských států mj. za organizaci jejich vzdělávacích systémů. Sbližování právních předpisů je členskými státy realizováno na základě dobrovolnosti, tj. na základě aktů Evropské unie, které mají pouze doporučující charakter. (Přičemž problematika jmenování profesorů není právem Evropské unie výslovně upravena ani doporučujícím způsobem.)

F) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Problematika jmenování profesorů není mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, upravována.

Některé mezinárodní smlouvy pouze upravují otázku vzájemného uznávání vědecko-pedagogického titulu „profesor“; jejich provádění však nebude navrhovaným zákonem nikterak dotčeno.

[Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Polské republiky o vzájemném uznávání částí studia, rovnocennosti dokladů o vzdělání a dokladů o vědeckých hodnostech a titulech vydávaných v České republice a v Polské republice, podepsaná v Praze dne 16. ledna 2006 (publ. pod č. 104/2006 Sb.m.s.) v čl. 8 stanoví, že „Doklady o udělení titulu „profesor“ získané v České republice a doklady o udělení vědeckého titulu „profesor“ nebo titulu „profesor szteki“ získané v Polské republice se uznávají za rovnocenné.“.]

Dosud platná Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Slovenské republiky o vzájemném uznávání rovnocennosti dokladů o vzdělání vydávaných v České republice a ve Slovenské republice, podepsaná v Praze dne 23. března 2001 (publ. pod č.j. 33/2001 Sb.) v čl. 10 stanoví, že „Doklady o udělení titulu „profesor“ vydané v České republice a doklady o udělení vědecko-pedagogického anebo umělecko-pedagogického titulu „profesor“ vydané ve Slovenské republice se uznávají za rovnocenné.“.]

G) Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Lze předpokládat, že navrhovaná úprava bude z hlediska dopadů na státní rozpočet **rozpočtově neutrální**.

Dílčí úspory ve státním rozpočtu, vyplývající z absence potřeby zabezpečovat personálně agendu jmenování profesorů v Kanceláři prezidenta republiky (*která dle zákona č. 114/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zajišťuje obstarávání věcí spojených s výkonem pravomocí prezidenta republiky*), budou zřejmě rovny nákladům na tuto agendu, které nově vzniknou Kanceláři Senátu, která (*mj. s ohledem na § 146 odst. 1 zákona č. 107/1999 Sb., o jednacím řádu Senátu*) plní úkoly spojené s odborným, organizačním a technickým zabezpečením činnosti mj. i předsedy Senátu.

Návrh zákona nebude mít dopady na rozpočty krajů a obcí.

Novela nebude mít rovněž žádné dopady na podnikatelské prostředí České republiky, ani dopady sociální (*včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny*) či dopady na životní prostředí.

H) Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná právní úprava nebude mít dopady na ochranu soukromí a osobních údajů. Návrh zákona není v rozporu s Úmluvou o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat (publ. pod č. 115/2001 Sb.m. s.), směrnicí Evropského parlamentu a Rady č. 95/46/ES ze dne 24. října 1995, o ochraně jednotlivců v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, ani se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

I) Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná právní úprava nepřináší nová rizika spojená s korupčním chováním.

Jmenování sice již nebude vyžadovat součinnost a shodu dvou ústavních činitelů (*prezidenta republiky na straně jedné a předsedy vlády nebo jím pověřeného člena vlády na straně druhé*), ale projev vůle toliko jednoho ústavního činitele (*předsedy Senátu*), bude však prostřednictvím užití formulace jmenovací pravomoci zdůrazněna vázanost jmenujícího orgánu návrhem vědecké nebo umělecké rady vysoké školy.

Novela tedy nezvyšuje míru korupčního rizika.

J) ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE

1. Důvod předložení a cíle

1.1 Název

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů

1.2 Definice problému

Profesory v určitých oborech jmenuje podle platné právní úpravy prezident republiky, a to na návrh vědecké nebo umělecké rady vysoké školy. Záměrem nové úpravy je svěřit tuto jmenovací pravomoc jinému orgánu.

1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Profesory v určitých oborech jmenuje prezident republiky podle ust. § 73 a § 95 odst. 7 písm. e) zákona o vysokých školách, a to na návrh vědecké nebo umělecké rady vysoké školy, podaný prostřednictvím ministra školství, mládeže a tělovýchovy, ministra vnitra nebo ministra obrany.

Rozhodnutí prezidenta republiky o jmenování profesora vyžaduje podle čl. 63 odst. 3 Ústavy České republiky ke své platnosti kontrasignaci předsedy vlády nebo jím pověřeného člena vlády.

(Podmínkou pro jmenování uchazeče profesorem pro určitý obor je předchozí uskutečnění řízení ke jmenování profesorem na vysoké škole, v rámci něhož se vědecká nebo umělecká rada vysoké školy po posouzení pedagogické a vědecké nebo umělecké kvalifikace uchazeče usnáší na návrhu, zda má být uchazeč jmenován profesorem. Je-li návrh na jmenování uchazeče profesorem vědeckou nebo uměleckou radou schválen, je předložen příslušnému ministrovi, který jej předá prezidentu republiky.)

Současná právní úprava jmenování profesorů plně respektuje rovnost před zákonem a zákaz diskriminace; nejsou v ní obsaženy žádné diskriminační prvky.

1.4 Identifikace dotčených subjektů

Dotčenými subjekty budou zejména vysoké školy a osoby ucházející se o jmenování profesorem.

1.5 Popis cílového stavu

Navrhuje se zabezpečit, aby pravomoc prezidenta republiky jmenovat profesory byla převedena na předsedu Senátu, jakožto vrcholného ústavního činitele, kterému v případě uvolnění úřadu prezidenta republiky ve stanoveném případě (uvedeném v § 66 Ústavy ČR) přísluší vykonávat některé funkce prezidenta republiky (čímž už podle současného právního stavu může dojít k přesahu působnosti předsedy Senátu do sféry moci výkonné).

Jedná se přitom o funkcionáře z řad senátorů, který není do své vrcholné ústavní funkce volen přímo občany, ale volí jej Senát (permanентně činný a nerozpustitelný orgán); pro jeho zvolení je tedy zpravidla třeba získat širší podporu více politických stran či uskupení. Při výkonu své funkce tedy zprostředkovaně reprezentuje široké politické spektrum.

1.6 Zhodnocení rizika

S neřešením problému, týkajícího se potřeby změny orgánu kompetentního jmenovat profesory, nejsou spojena zásadní právní rizika. *(Dosavadní právní úprava jmenování, obsažená v § 73 zákona, není v rozporu s vyššími právními předpisy, nálezy Ústavního soudu ani normami evropského a mezinárodního práva.)*

2. Návrh variant řešení

VARIANTA NULOVÁ:

- Zůstane zachována stávající právní úprava **jmenování profesorů prezidentem republiky**.

VARIANTA 1:

- Jmenování profesorů bude novelou zákona o vysokých školách **svěřeno** příslušným resortním ministru, jejichž prostřednictvím byly doposud návrhy na jmenování profesorů předkládány prezidentu republiky. (Tj. **ministru školství, mládeže a tělovýchovy, ministru vnitra a ministru obrany**.)

VARIANTA 2:

- Jmenování profesorů bude novelou zákona o vysokých školách **svěřeno výlučně ministrově školství, mládeže a tělovýchovy** (tj. i pokud jde o uchazeče, kteří prošli řízením ke jmenování profesorem na státních vysokých školách – tedy na vysoké škole vojenské a vysoké škole policejní).

VARIANTA 3:

- Jmenování profesorů bude novelou zákona o vysokých školách **svěřeno rektorovi vysoké školy**, na níž se uskutečnilo řízení ke jmenování profesorem podle § 74 zákona o vysokých školách.

VARIANTA 4:

- Jmenování profesorů bude novelou zákona o vysokých školách **svěřeno předsedovi Senátu**.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů + 4. Návrh řešení

Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

S ohledem na skutečnost, že s orgány reprezentace vysokých škol nebylo dosaženo jednoznačné shody na záměru přeměnit dosavadní význam profesury (jakožto doživotního celostátně platného titulu) tak, že by se jednalo např. pouze o označení pracovní pozice akademického pracovníka konkrétní vysoké školy, vázané na trvání pracovního poměru, a/nebo titul, v jehož zkratce, resp. přídomku, by se uvádělo i označení vysoké školy, na níž proběhlo řízení ke jmenování profesorem, (čímž by se posílila vazba na konkrétní vysokou školu), jeví se jako vhodnější ponechat jmenovací pravomoc státním orgánům s celostátní působností (dle variant 1, 2 a 4).

(A to tím spíše, že rektor vysoké školy, o jehož jmenovací pravomoc by se mohlo jednat dle varianty 3, je z titulu své funkce předsedou vědecké nebo umělecké rady vysoké školy, která rozhoduje o výsledku řízení ke jmenování profesorem. Rektor by tak byl určitým způsobem

ve střetu zájmů. Varianta 3 tedy není za dané situace vhodná. Navíc by znamenala určité dílčí finanční dopady na vysoké školy.)

Ze zbývajících variant 1, 2 a 4 (které neznamenají finanční dopady na třetí subjekty) pak lze preferovat **variantu 4**, neboť respektuje dosavadní tradici spočívající v tom, že profesory jmenuje orgán státní moci, který je jedním z vrcholných ústavních činitelů. (A který není - pokud jde o výkon státní správy - bezprostředně nadřízen vysokým školám, jako by tomu bylo např. v případě ministra školství, mládeže a tělovýchovy.)

5. Implementace doporučené varianty a vynucování

Nová právní úprava bude implementována předsedou Senátu Parlamentu, částečně se budou na implementaci rovněž podílet i ministr školství, mládeže a tělovýchovy, ministr obrany a ministr vnitra (jejichž prostřednictvím budou návrhy vědeckých a uměleckých rad vysokých škol na jmenování předkládány předsedovi Senátu Parlamentu).

Dotčeným subjektům z návrhu bezprostředně nevyplývají žádné nové či modifikované povinnosti – vědecké a umělecké rady vysokých škol budou návrhy kandidátů na jmenování profesorem předkládat i nadále příslušnému ministrově.

6. Přezkum účinnosti regulace

MŠMT předpokládá, že vyhodnocení věcné správnosti navržené kompetenční změny (a zjišťování přínosů či případných problémů spojených s novou úpravou) bude provedeno cca po roce účinnosti nové právní úpravy.

7. Konzultace a zdroje dat

Problematika právní úpravy jmenování profesorů (*resp. zejména případná změna, dle které by označení „profesor“ již nebylo „státním“ vědecko-pedagogickým titulem, ale označením pracovní pozice spojené výlučně s konkrétní vysokou školou, časově omezeným na dobu trvání pracovního poměru příslušného akademického pracovníka*) byla částečně konzultována s reprezentací vysokých škol (tj. s Radou vysokých škol a Českou konferencí rektorů) – a to v rámci přípravy souběžně připravované rozsáhlejší novely zákona o vysokých školách.

II. Zvláštní část

K čl. I (k novele zákona o vysokých školách)

K čl. I bodům 8 a 13 [k novému znění § 73 a § 95 odst. 7 písm. e) zákona o vysokých školách]:

Jak je vysvětleno v obecné části důvodové zprávy, navrhuje se stanovit předsedovi Senátu Parlamentu (v souladu s § 33 odst. 2 zákona č. 107/1999 Sb., o jednacím řádu Senátu) pravomoc jmenovat profesory na základě řízení ke jmenování profesorem.

Použité formulace zdůrazňují symbolický a formální charakter postupu předsedy Senátu, který jedná na základě usnesení příslušné vědecké nebo umělecké rady vysoké školy jako svého druhu závazného stanoviska ve smyslu § 149 správního řádu.

Předseda Senátu bude povinen návrhu na jmenování příslušného uchazeče profesorem vyhovět. Správní uvážení ohledně jmenování bude moci uplatnit (a návrh na jmenování případně rozhodnutím zamítnout) pouze v případě, shledá-li, že v předchozím řízení ke jmenování profesorem, uskutečňovaném podle § 74 zákona o vysokých školách, nebyly splněny podstatné věcné nebo formální náležitosti, které mohly mít vliv na jeho výsledek. (Tj. pokud např. shledá, že uchazeč nebyl dříve jmenován docentem a tato podmínka mu nebyla prominuta, nebo že návrh na jmenování profesorem nebyl schválen vědeckou nebo uměleckou radou vysoké školy, která má akreditaci ke konání řízení ke jmenování profesorem v příslušném oboru, apod.)

Pro provádění úkonu jmenování profesorem budou i nadále platit pravidla vyplývající ze správního řádu; zejména pokud jde o lhůtu, v níž má být jmenování provedeno po zahájení řízení ve věci návrhu vědecké nebo umělecké rady – tedy závazného stanoviska, jež je zároveň podnětem k zahájení řízení jmenovacím orgánem z úřední povinnosti (*obdobně, jako je tomu v případě návrhu Akreditační komise na omezení, pozastavení nebo odnětí akreditace studijního programu nebo návrhu Akreditační komise na pozastavení nebo odnětí akreditace habilitačního řízení nebo řízení ke jmenování profesorem, kterýžto návrh Akreditační komise je podnětem k zahájení řízení Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy z moci úřední*).

Z důvodu větší právní jistoty bude v zákoně výslovně zmíněno, že řízení ve věci návrhu na jmenování je zahajováno z moci úřední a že jeho esenciálním účastníkem je i nadále pouze příslušný uchazeč o jmenování. (Což věcně odpovídá stávajícímu právnímu stavu.) Doplněna bude konkrétní pořádková lhůta pro zahájení řízení.

Nově bude dále stanoveno, že proti rozhodnutí předsedy Senátu, učiněnému ve věci návrhu na jmenování určité osoby profesorem, nejsou přípustné opravné prostředky. (Proti rozhodnutí tedy bude možno brojit toliko správní žalobou.)

K čl. I bodům 1 až 7 a 9 až 12 [k novému znění § 7 odst. 1 písm. c), § 9 odst. 1 písm. f) a i), § 53 odst. 2, § 72 odst. 5 až 11, § 74 odst. 1 až 6, § 75 odst. 1 a § 82 odst. 2 písm. e) zákona o vysokých školách]:

Stávající znění ustanovení zákona o vysokých školách, týkajících se vědeckých, uměleckých a akademických rad vysokých škol, vědeckých a uměleckých rad fakult a vědeckých, uměleckých a akademických rad vysokoškolských ústavů, vyvolává (s ohledem na dílčí nedůslednosti při užívání zavedených legislativních zkratk) určité výkladové a aplikační nejasnosti.

Byla proto provedena související legislativně technická, resp. terminologická zpřesňující úprava ustanovení zmiňujících uvedené orgány.

K čl. II (k účinnosti):

Navrhuje se stanovit účinnost zákona patnáctým dnem po jeho vyhlášení, neboť povaha právní úpravy nevyžaduje stanovení delší legisvakanční lhůty.

V Praze dne 8. ledna 2014

předseda vlády

Ing. Jiří Rusnok, v. r.

ministr školství, mládeže a tělovýchovy

prof. RNDr. Dalibor Štys, CSc., v. r.

Platné znění části zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění zákona č. 210/2000 Sb., zákona č. 147/2001 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 96/2004 Sb., zákona č. 121/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 473/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 552/2005 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 310/2006 Sb., zákona č. 624/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 189/2008 Sb., zákona č. 110/2009 Sb., zákona č. 419/2009 Sb., zákona č. 159/2010 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 48/2013 Sb. a zákona č. .../... Sb., s vyznačením navrhovaných změn a doplnění

ZÁKON

o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

* * *

§ 7

Orgány veřejné vysoké školy

(1) Samosprávnými akademickými orgány veřejné vysoké školy jsou

- a) akademický senát,
- b) rektor,
- c) vědecká rada nebo umělecká rada nebo na neuniverzitní vysoké škole akademická rada **veřejné vysoké školy** (dále jen „vědecká rada veřejné vysoké školy“),
- d) disciplinární komise.

(2) Dalšími orgány veřejné vysoké školy jsou

- a) správní rada veřejné vysoké školy,
- b) kvestor.

Akademický senát veřejné vysoké školy

§ 8

(1) Akademický senát veřejné vysoké školy je jejím samosprávným zastupitelským

akademickým orgánem. Má nejméně jedenáct členů, z toho nejméně jednu třetinu a nejvýše jednu polovinu tvoří studenti. Členy akademického senátu veřejné vysoké školy volí ze svých řad členové akademické obce veřejné vysoké školy. Volby jsou přímé, s tajným hlasováním. Vnitřní předpis veřejné vysoké školy stanoví zejména počet členů akademického senátu, způsob jejich volby a způsob volby předsedy akademického senátu, orgány akademického senátu a jejich ustavování a důvody zániku členství v akademickém senátu a případnou neslučitelnost členství v akademickém senátu s výkonem jiných funkcí.

(2) Členství v akademickém senátu je neslučitelné s funkcí rektora, prorektorů, děkanů a proděkanů.

(3) Funkční období jednotlivých členů akademického senátu veřejné vysoké školy je nejvýše tříleté. Je-li student zvolený do akademického senátu veřejné vysoké školy v průběhu svého funkčního období přijat do jiného, bezprostředně navazujícího studijního programu, může vnitřní předpis veřejné vysoké školy stanovit podmínky, za kterých jeho členství v akademickém senátu nezaniká. Funkční období všech členů akademického senátu veřejné vysoké školy skončí, jestliže akademický senát po dobu šesti měsíců nekoná podle § 9. Rektor nejpozději do 30 dnů vyhlásí nové volby.

(4) Zasedání akademického senátu veřejné vysoké školy jsou veřejně přístupná. Rektor nebo v jeho zastoupení prorektor má právo vystoupit na zasedání, kdykoliv o to požádá. Na žádost rektora je předseda akademického senátu povinen bezodkladně svolat mimořádné zasedání akademického senátu veřejné vysoké školy.

§ 9

(1) Akademický senát veřejné vysoké školy

a) rozhoduje na návrh rektora o zřízení, sloučení, splynutí, rozdělení nebo zrušení součástí vysoké školy, na základě souhlasného vyjádření orgánů nebo osob stanovených statutem jako vedoucí zaměstnanci vysoké školy rozhoduje také o zřízení nebo zrušení společných pracovišť součástí vysoké školy,

b) na návrh rektora nebo na základě postoupení předpisu akademickým senátem fakulty schvaluje vnitřní předpisy vysoké školy a jejich součástí,

c) schvaluje rozpočet vysoké školy předložený rektorem a kontroluje využívání finančních prostředků vysoké školy,

d) schvaluje výroční zprávu o činnosti a výroční zprávu o hospodaření vysoké školy předloženou rektorem,

e) schvaluje hodnocení činnosti vysoké školy předložené rektorem,

f) schvaluje návrh rektora na jmenování a odvolání členů vědecké rady **veřejné vysoké školy** a disciplinární komise veřejné vysoké školy,

g) schvaluje podmínky pro přijetí ke studiu ve studijních programech, které se neuskutečňují na fakultách,

- h) usnází se o návrhu na jmenování rektora, popřípadě navrhuje jeho odvolání z funkce,
- i) schvaluje dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti veřejné vysoké školy a jeho každoroční aktualizaci (dále jen „dlouhodobý záměr veřejné vysoké školy“) po projednání ve vědecké radě **veřejné vysoké školy**,
- j) na návrh rektora zruší vnitřní předpis, rozhodnutí nebo jiný úkon orgánu součásti veřejné vysoké školy anebo pozastaví jeho účinnost, pokud je tento vnitřní předpis, rozhodnutí nebo úkon v rozporu se zvláštními předpisy nebo vnitřními předpisy veřejné vysoké školy.

(2) Akademický senát veřejné vysoké školy se vyjadřuje zejména

- a) k návrhům těch studijních programů, které se neuskutečňují na fakultách,
- b) k záměru rektora jmenovat nebo odvolat prorektory,
- c) k právním úkonům, které vyžadují souhlas správní rady veřejné vysoké školy podle § 15 odst. 1 písm. a) až d),
- d) k podnětům a stanoviskům správní rady veřejné vysoké školy podle § 15 odst. 3.

(3) O návrzích zejména podle odstavce 1 písm. h) se akademický senát veřejné vysoké školy usnází tajným hlasováním. Návrh na jmenování rektora je přijat, jestliže se pro něj vyslovila nadpoloviční většina všech členů akademického senátu veřejné vysoké školy; návrh na jeho odvolání je přijat, jestliže se pro něj vyslovily nejméně tři pětiny všech členů akademického senátu.

§ 10
Rektor

(1) V čele veřejné vysoké školy je rektor; jedná a rozhoduje ve věcech školy, pokud zákon nestanoví jinak. V případech, kdy zvláštní předpis předpokládá působnost statutárního orgánu, plní ji rektor.

(2) Rektora jmenuje a odvolává na návrh akademického senátu veřejné vysoké školy prezident republiky. Návrh se podává prostřednictvím ministra školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministr“).

(3) Funkční období rektora je čtyřleté. Funkci rektora může tatáž osoba vykonávat na téže veřejné vysoké škole nejvýše dvě po sobě bezprostředně jdoucí funkční období.

(4) Rektora zastupují v jím určeném rozsahu prorektoři. Prorektory jmenuje a odvolává rektor.

(5) Mzdu rektora stanoví ministr.

Vědecká rada veřejné vysoké školy
§ 11

(1) Členy vědecké rady veřejné vysoké školy jmenuje a odvolává rektor.

(2) Členy vědecké rady veřejné vysoké školy jsou významní představitelé oborů, v nichž vysoká škola uskutečňuje vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost. Nejméně jedna třetina členů jsou jiné osoby než členové akademické obce této školy.

(3) Předsedou vědecké rady veřejné vysoké školy je rektor.

§ 12

(1) Vědecká rada veřejné vysoké školy

- a) projednává dlouhodobý záměr veřejné vysoké školy,
- b) schvaluje studijní programy, pokud jejich schválení nepatří do působnosti vědecké rady nebo umělecké rady fakulty (dále jen „vědecká rada fakulty“),
- c) vykonává působnost v řízení ke jmenování profesorem a v habilitačním řízení v rozsahu stanoveném tímto zákonem.

(2) Vědecká rada veřejné vysoké školy se vyjadřuje k otázkám, které jí předloží rektor.

* * *

§ 17
Vnitřní předpisy veřejné vysoké školy

(1) Vnitřními předpisy veřejné vysoké školy jsou

- a) statut veřejné vysoké školy,
- b) volební a jednací řád akademického senátu veřejné vysoké školy,
- c) vnitřní mzdový předpis,⁷⁾
- d) jednací řád vědecké rady veřejné vysoké školy,
- e) řád výběrového řízení pro obsazování míst akademických pracovníků,
- f) studijní a zkušební řád,
- g) stipendijní řád,
- h) disciplinární řád pro studenty,

i) další předpisy, pokud tak stanoví statut veřejné vysoké školy.

(2) Statut veřejné vysoké školy obsahuje zejména

- a) název, sídlo a typ vysoké školy,
- b) právní předchůdce,
- c) podmínky pro přijetí ke studiu a způsob podávání přihlášek,
- d) podmínky studia cizinců,
- e) vymezení obsahu, podmínek a četnosti hodnocení činnosti vysoké školy,
- f) organizační strukturu,
- g) ustanovení o poplatcích spojených se studiem,
- h) pravidla pro užívání akademických insignií a pro konání akademických obřadů,
- i) pravidla hospodaření veřejné vysoké školy.

7) § 18 odst. 2 zákona č. 1/1992 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělku

* * *

§ 25 Orgány fakulty

(1) Samosprávnými akademickými orgány fakulty jsou

- a) akademický senát fakulty,
- b) děkan,
- c) vědecká rada fakulty,
- d) disciplinární komise fakulty.

(2) Dalším orgánem fakulty je tajemník.

(3) Akademickou obec fakulty tvoří akademičtí pracovníci působící na této fakultě a studenti zapsaní na této fakultě.

* * *

§ 27

(1) Akademický senát fakulty

- a) na návrh děkana rozhoduje o zřízení, sloučení, splynutí, rozdělení nebo zrušení fakultních pracovišť,
- b) na návrh děkana schvaluje návrh vnitřních předpisů fakulty a postupuje je ke schválení akademickému senátu vysoké školy,
- c) schvaluje rozdělení finančních prostředků fakulty předložené děkanem a kontroluje jejich využívání,
- d) schvaluje výroční zprávu o činnosti a výroční zprávu o hospodaření fakulty předloženou děkanem,
- e) schvaluje podmínky pro přijetí ke studiu ve studijních programech uskutečňovaných na fakultě,
- f) schvaluje návrh děkana na jmenování a odvolání členů vědecké rady fakulty a disciplinární komise fakulty,
- g) usnáší se o návrhu na jmenování děkana, popřípadě navrhuje jeho odvolání z funkce,
- h) na návrh děkana schvaluje dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti fakulty vypracovaný v souladu s dlouhodobým záměrem veřejné vysoké školy po projednání ve vědecké radě fakulty.

(2) Akademický senát fakulty se vyjadřuje zejména

- a) k návrhům studijních programů uskutečňovaných na fakultě,
- b) k záměru děkana jmenovat nebo odvolat proděkany.

(3) O návrzích zejména podle odstavce 1 písm. g) se akademický senát fakulty usnáší tajným hlasováním. Návrh na jmenování děkana je přijat, jestliže se pro něj vyslovila nadpoloviční většina všech členů akademického senátu fakulty; návrh na jeho odvolání je přijat, jestliže se pro něj vyslovily nejméně tři pětiny všech členů akademického senátu.

* * *

Vědecká rada fakulty

§ 29

(1) Členy vědecké rady fakulty jmenuje a odvolává děkan.

(2) Členové vědecké rady fakulty jsou významní představitelé oborů, v nichž fakulta uskutečňuje vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další

tvůrčí činnost. Nejméně jedna třetina členů jsou jiné osoby než členové akademické obce veřejné vysoké školy, jejíž je fakulta součástí.

(3) Předsedou vědecké rady fakulty je děkan.

§ 30

(1) Vědecká rada fakulty

a) projednává dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti fakulty vypracovaný v souladu s dlouhodobým záměrem veřejné vysoké školy,

b) schvaluje studijní programy, které mají být uskutečňovány na fakultě,

c) vykonává působnost v habilitačním řízení a v řízení ke jmenování profesorem v rozsahu stanoveném tímto zákonem.

(2) Vědecká rada fakulty se vyjadřuje k otázkám, které jí předloží děkan.

* * *

§ 33

Vnitřní předpisy fakulty

(1) Vnitřní předpisy fakulty upravují záležitosti fakulty spadající do její samosprávné působnosti a její vztah k veřejné vysoké škole, pokud nejsou upraveny zákonem.

(2) Vnitřními předpisy fakulty jsou

a) statut fakulty,

b) volební a jednací řád akademického senátu fakulty,

c) jednací řád vědecké rady fakulty,

d) disciplinární řád pro studenty,

e) další předpisy, pokud tak stanoví statut fakulty.

(3) Na obsah statutu fakulty se vztahuje přiměřeně § 17 odst. 2.

(4) Vnitřní předpisy teologických fakult se předkládají ke schválení akademickému senátu vysoké školy po jejich schválení příslušnou církví nebo náboženskou společností, pokud je povinnost schválení zakotvena ve vnitřních předpisech této církve nebo náboženské společnosti.

Díl 2 Vysokoškolský ústav

§ 34

(1) Vysokoškolský ústav vykonává vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost a může se podílet na uskutečňování akreditovaných studijních programů nebo jejich částí.

(2) O zřízení, sloučení, splynutí, rozdělení nebo zrušení vysokoškolského ústavu rozhoduje na návrh rektora akademický senát veřejné vysoké školy.

(3) V čele vysokoškolského ústavu je ředitel, kterého jmenuje a odvolává rektor.

(4) Ředitel vysokoškolského ústavu je oprávněn jednat jménem veřejné vysoké školy pouze ve věcech, o nichž to stanoví vnitřní předpis této školy.

(5) Ředitel vysokoškolského ústavu jmenuje se souhlasem akademického senátu veřejné vysoké školy vědeckou radu nebo uměleckou radu nebo na neuniverzitní škole akademickou radu vysokoškolského ústavu (dále jen „vědecká rada vysokoškolského ústavu“), pro kterou platí § 29 a 30 přiměřeně.

* * *

§ 53 Státní zkoušky

(1) Státní zkouška se koná před zkušební komisí; průběh státní zkoušky a vyhlášení výsledku jsou veřejné.

(2) Právo zkoušet při státní zkoušce mají pouze profesori, docenti a odborníci schválení příslušnou vědeckou, **uměleckou nebo akademickou** radou.

(3) Ministerstvo může jmenovat další členy zkušební komise z významných odborníků v daném oboru.

* * *

ČÁST SEDMÁ AKADEMIČTÍ PRACOVNÍCI

§ 70 Akademičtí pracovníci

(1) Akademickými pracovníky jsou zaměstnanci vysoké školy, kteří vykonávají jak pedagogickou, tak vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost. Akademičtí pracovníci jsou povinni dbát dobrého jména vysoké školy.

(2) Akademickými pracovníky jsou profesori, docenti, odborní asistenti, asistenti, lektori a vědečtí, výzkumní a vývojoví pracovníci podílející se na pedagogické činnosti.

(3) Na vysoké škole plní funkci učitelů akademičtí pracovníci.

(4) Pouze profesor nebo docent, který je akademickým pracovníkem příslušné vysoké školy podle odstavců 1 a 2, může garantovat podle § 79 odst. 1 písm. c) kvalitu a rozvoj studijního programu uskutečňovaného danou vysokou školou (nebo její součástí).

(5) Na výuce se mohou podílet i další odborníci na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr.

(6) Vnitřní předpis vysoké školy stanoví postavení hostujících profesorů.

§ 71

Jmenování docentem

Docenta pro určitý obor jmenuje rektor na základě habilitačního řízení.

§ 72

Habilitační řízení

(1) V habilitačním řízení se ověřuje vědecká nebo umělecká kvalifikace uchazeče, a to zejména na základě habilitační práce a její obhajoby a dalších vědeckých, odborných nebo uměleckých prací, a jeho pedagogická způsobilost na základě hodnocení habilitační přednášky a předcházející pedagogické praxe.

(2) Habilitační řízení se zahajuje na návrh uchazeče. S návrhem je nutno předložit životopis, doklady o dosaženém vysokoškolském vzdělání a získaných příslušných titulech, doklady osvědčující pedagogickou praxi, seznam vědeckých, odborných nebo uměleckých prací, přehled absolvovaných vědeckých, odborných nebo uměleckých stáží, jak tuzemských, tak i zahraničních, popřípadě další doklady osvědčující vědeckou nebo uměleckou kvalifikaci. V návrhu uchazeč též uvede obor, ve kterém žádá o habilitaci. Předloží rovněž habilitační práci.

(3) Habilitační práci se rozumí:

a) písemná práce, která přináší nové vědecké poznatky, nebo

b) soubor uveřejněných vědeckých prací nebo inženýrských prací doplněný komentářem, nebo

c) tiskem vydaná monografie, která přináší nové vědecké poznatky, nebo

d) umělecké dílo nebo umělecký výkon nebo jejich soubor, kterým je například vynikající veřejná umělecká činnost.

(4) Návrh se podává děkanovi fakulty, která má akreditaci pro uvedený obor habilitace, nebo rektorovi, má-li akreditaci pro uvedený obor vysoká škola. Nemá-li návrh všechny potřebné náležitosti a uchazeč jeho vady na výzvu v přiměřené lhůtě neodstraní,

děkan nebo rektor habilitační řízení zastaví.

(5) Pokud nedojde k zastavení habilitačního řízení podle odstavce 4, předloží děkan nebo rektor věc vědecké **nebo umělecké** radě fakulty nebo vysoké školy spolu s návrhem na složení pětičlenné habilitační komise. Habilitační komise se skládá z profesorů, docentů a dalších významných představitelů daného nebo příbuzného oboru. Předsedou komise musí být profesor a nejméně tři členové musí být odborníci z jiného pracoviště než z vysoké školy, na které se habilitační řízení koná.

(6) V uměleckých oborech může příslušná vědecká **nebo umělecká** rada prominout uchazeči o habilitaci požadavek vysokoškolského vzdělání.

(7) Habilitační komise ve složení schváleném vědeckou **nebo uměleckou** radou jmenuje tři oponenty habilitační práce. Z vysoké školy, na které se habilitační řízení koná, může být jmenován pouze jeden oponent.

(8) Habilitační komise posoudí vědeckou nebo uměleckou kvalifikaci uchazeče pro daný obor a jeho předcházející pedagogickou praxi. Na základě posudků oponentů zhodnotí úroveň habilitační práce. Habilitační komise se tajným hlasováním usnese na návrhu, zda uchazeč má být jmenován docentem. Nezíská-li návrh na jmenování většinu hlasů všech členů habilitační komise, platí, že habilitační komise doporučuje habilitační řízení zastavit. Návrh přednese předseda nebo jím pověřený člen habilitační komise vědecké **nebo umělecké** radě.

(9) Habilitační přednáška a obhajoba habilitační práce se koná na veřejném zasedání vědecké **nebo umělecké** rady. Po rozpravě, ve které musí být uchazeči dána možnost vyjádřit se k posudkům oponentů, obhajovat svoji habilitační práci a vyslovit se ke své dosavadní vědecké nebo umělecké a pedagogické činnosti, se vědecká **nebo umělecká** rada tajným hlasováním usnáší na návrhu, zda uchazeč má být jmenován docentem.

(10) Nezíská-li návrh na jmenování většinu hlasů všech členů vědecké **nebo umělecké** rady, platí, že vědecká **nebo umělecká** rada habilitační řízení zastavuje.

(11) Návrh na jmenování docentem postoupí vědecká **nebo umělecká** rada rektorovi. Nesouhlasí-li rektor s návrhem, předloží jej se svým odůvodněním vědecké **nebo umělecké** radě vysoké školy, která jej projedná a tajným hlasováním se usnáší, zda uchazeč má být jmenován docentem. Nezíská-li návrh na jmenování většinu hlasů všech členů vědecké **nebo umělecké** rady, platí, že se řízení zastavuje. V opačném případě rektor docenta jmenuje.

(12) V případě zastavení habilitačního řízení se habilitační práce s připojenými doklady vrátí uchazeči.

(13) Na habilitační řízení se nevztahují obecné předpisy o správním řízení.

(14) Proti postupu při habilitačním řízení může uchazeč podat námitky. Nevyhová-li námitkám děkan, předá je k rozhodnutí rektorovi; rozhodnutí rektora je konečné.

(15) Stanoví-li tak vnitřní předpis vysoké školy, může habilitační řízení probíhat před vědeckou radou vysokoškolského ústavu. Úkoly děkana pak plní jeho ředitel.

~~§ 73~~

~~Jmenování profesorem~~

~~Profesora pro určitý obor jmenuje prezident republiky na návrh vědecké rady vysoké školy podaný prostřednictvím ministra.~~

§ 73

Jmenování profesorem

Profesorem pro určitý obor jmenuje předseda Senátu Parlamentu toho, kdo byl vědeckou nebo uměleckou radou vysoké školy navržen na jmenování profesorem v řízení podle § 74; řízení ve věci jmenování, jehož účastníkem je pouze uchazeč navržený na jmenování, zahájí předseda Senátu Parlamentu z moci úřední do 30 dnů po obdržení uvedeného návrhu vědecké nebo umělecké rady vysoké školy, podaného prostřednictvím ministra. Předseda Senátu Parlamentu nemusí návrhu na jmenování uchazeče profesorem vyhovět, pokud v řízení podle § 74 nebyly splněny podstatné věcné nebo formální náležitosti, které mohly mít vliv na jeho výsledek; zamítavé rozhodnutí musí být vždy odůvodněno. Proti rozhodnutí předsedy Senátu Parlamentu nejsou opravné prostředky přípustné.

§ 74

Řízení ke jmenování profesorem

(1) V řízení ke jmenování profesorem se prokazuje pedagogická a vědecká nebo umělecká kvalifikace uchazeče, který je význačnou a uznávanou vědeckou nebo uměleckou osobností ve svém oboru. Předpokladem k zahájení řízení je předchozí jmenování docentem na základě habilitačního řízení, pokud jeho součástí bylo předložení habilitační práce. Ve výjimečných případech, kdy je na profesora navrhován někdo, kdo již je profesorem na renomované vysoké škole v zahraničí, může rektor na návrh vědecké **nebo umělecké** rady vysoké školy předchozí jmenování docentem jako předpoklad k zahájení řízení ke jmenování profesorem prominout.

(2) Řízení ke jmenování profesorem se zahajuje na návrh uchazeče podpořený alespoň dvěma písemnými stanovisky profesorů téhož nebo příbuzného oboru nebo na návrh děkana nebo rektora podaný vědecké radě fakulty, která má akreditaci pro uvedený obor jmenování, nebo ~~vědecké radě vysoké školy~~ **vědecké nebo umělecké radě vysoké školy**, má-li akreditaci pro navrhovaný obor vysoká škola. Řízení může zahájit z vlastního podnětu i vědecká rada fakulty nebo **vědecká nebo umělecká rada** vysoké školy. Součástí návrhu jsou náležitosti uvedené v § 72 odst. 2 větě druhé; v návrhu se též uvede obor, ve kterém se řízení ke jmenování profesorem zahajuje.

(3) Pro posouzení návrhu schvaluje na návrh děkana nebo rektora příslušná vědecká **nebo umělecká** rada pětičlennou hodnotící komisi složenou z profesorů, docentů a dalších významných představitelů daného nebo příbuzného oboru. Předsedou komise musí být profesor a nejméně tři členové musí být odborníci z jiného pracoviště než z vysoké školy, na které se jmenovací řízení koná.

(4) V uměleckých oborech může příslušná vědecká **nebo umělecká** rada prominout uchazeči požadavek vysokoškolského vzdělání.

(5) Hodnotící komise posoudí kvalifikaci uchazeče a tajným hlasováním se usnese na návrhu, zda uchazeč má být jmenován profesorem. Nezíská-li návrh na jmenování většinu hlasů všech členů hodnotící komise, platí, že hodnotící komise doporučuje řízení ke jmenování profesorem zastavit. Návrh přednese předseda nebo jím pověřený člen hodnotící komise té ~~vědecké radě~~ **vědecké nebo umělecké radě**, která komisi schválila. Tato vědecká **nebo umělecká** rada vyzve uchazeče, aby na jejím veřejném zasedání přednesl přednášku, ve které předloží koncepci vědecké nebo umělecké práce a výuky v daném oboru.

(6) Po přednášce se vědecká **nebo umělecká** rada tajným hlasováním usnáší na návrhu, zda uchazeč má být jmenován profesorem. Jedná-li se o ~~vědeckou radu vysoké školy~~ **vědeckou nebo uměleckou radu vysoké školy**, předkládá po schválení návrh na jmenování profesorem ministroví. V případě, že jde o vědeckou radu fakulty, předkládá návrh vědecké **nebo umělecké** radě vysoké školy, která tajně hlasuje o předložení návrhu ministroví. Ustanovení § 72 odst. 10 platí v obou případech obdobně.

(7) Na řízení ke jmenování profesorem se nevztahují obecné předpisy o správním řízení.

(8) Proti postupu při řízení ke jmenování profesorem na fakultě nebo vysoké škole může uchazeč podat námitky, o nichž rozhoduje rektor; rozhodnutí rektora je konečné.

(9) Stanoví-li tak vnitřní předpis vysoké školy, může být řízení ke jmenování profesorem zahájeno na vědecké radě vysokoškolského ústavu, která plní úkoly vědecké rady fakulty. Úkoly děkana pak plní ředitel vysokoškolského ústavu.

§ 75

Zveřejňování údajů o habilitačním řízení a řízení ke jmenování profesorem

(1) Vysoká škola nebo její součást zveřejní na úřední desce neprodleně údaje o zahájení habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem a termíny příslušných veřejných zasedání vědeckých **nebo uměleckých** rad; neprodleně rovněž zveřejní údaje o ukončení těchto řízení.

(2) Vysoká škola oznámí ministerstvu

a) při zahájení habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem jméno, příjmení, rodné číslo, stav a trvalý pobyt, u cizinců též datum narození, pohlaví, bydliště v České republice a státní občanství, a údaje o pracovním poměru uchazeče,

b) v průběhu habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem změny v údajích uvedených v písmenu a) nebo důvod a datum přerušení řízení,

c) při ukončení habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem datum a výsledek řízení.

(3) Ministerstvo zajistí zveřejnění informací o zahájení habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem a o výsledcích těchto řízení vhodným způsobem.

§ 76
Tvůrčí volno

(1) Akademickému pracovníku vysoké školy se na jeho žádost poskytne tvůrčí volno v délce šesti měsíců jedenkrát za sedm let, nebrání-li tomu závažné okolnosti týkající se plnění vzdělávacích úkolů vysoké školy.

(2) Po dobu tvůrčího volna náleží akademickému pracovníku mzda.

§ 77
Výběrové řízení na veřejné vysoké škole

(1) Místa akademických pracovníků na veřejné vysoké škole se obsazují na základě výběrového řízení. Od výběrového řízení lze upustit při opakovaném sjednávání pracovního poměru s akademickým pracovníkem, jde-li o obsazení jím zastávaného místa.

(2) Vypsání výběrového řízení musí být zveřejněno na úřední desce vysoké školy nebo její součástí a v hromadném sdělovacím prostředku s celostátní působností nejméně 30 dnů před koncem lhůty pro podání přihlášky.

(3) Podrobnosti o výběrovém řízení stanoví vnitřní předpis veřejné vysoké školy.

* * *

§ 82
Akreditace habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem

(1) Oprávnění vysoké školy nebo její součástí konat habilitační řízení nebo řízení ke jmenování profesorem v daném oboru podléhá akreditaci, kterou uděluje ministerstvo.

(2) Písemná žádost vysoké školy o akreditaci obsahuje:

- a) název vysoké školy, popřípadě název součástí, na které bude řízení probíhat,
- b) obor habilitace nebo jmenování,
- c) údaje o vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti vysoké školy nebo její součástí v daném oboru,
- d) údaje o profesorech a dalších akademických pracovnících vyučujících a pěstujících daný nebo příbuzný obor na vysoké škole nebo její součástí,
- e) seznam členů vědecké **nebo umělecké** rady vysoké školy, popřípadě její součástí.

(3) Ustanovení § 79 odst. 2 a 3 platí pro akreditaci habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem obdobně.

(4) Akreditační komise posoudí, zda skutečnosti doložené podle odstavce 2 písm. c) až

e) vytvářejí předpoklady pro objektivní posouzení pedagogické a vědecké nebo umělecké kvalifikace uchazeče o jmenování docentem nebo profesorem, a vydá stanovisko k žádosti.

(5) Ministerstvo rozhodne o udělení akreditace do 30 dnů po obdržení stanoviska Akreditační komise. Přitom přihlíží k dlouhodobému záměru veřejné vysoké školy nebo dlouhodobému záměru soukromé vysoké školy a k hodnocení činnosti vysoké školy.

(6) Ministerstvo akreditaci neudělí, jestliže

a) vysoká škola neskýtá záruku řádného provádění habilitačního řízení nebo řízení ke jmenování profesorem,

b) není akreditován doktorský studijní program, v jehož rámci se na vysoké škole nebo její součásti vyučuje obor habilitace nebo jmenování nebo alespoň jeho podstatná část,

c) v žádosti byly uvedeny nesprávné údaje rozhodné pro akreditaci,

d) Akreditační komise nevydala souhlasné stanovisko,

e) právnická osoba žádající o udělení akreditace byla pravomocně odsouzena za trestný čin, pro který neskýtá záruku řádného konání habilitačního řízení nebo řízení ke jmenování profesorem, pokud se na ni podle zákona nehledí, jako by za takový trestný čin odsouzena nebyla; pro účely posouzení, zda je dán tento důvod neudělení akreditace, si ministerstvo vyžádá výpis z evidence Rejstříku trestů podle jiného právního předpisu²⁷⁾; žádost o vydání výpisu z evidence Rejstříku trestů a výpis z evidence Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(7) Výjimku z ustanovení odstavce 6 písm. b) může ministerstvo připustit v případě nově vznikajícího oboru.

(8) Akreditace habilitačního řízení nebo řízení ke jmenování profesorem se uděluje na dobu nejvýše deseti let, počítanou ode dne právní moci rozhodnutí.

27) Zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů.

* * *

ČÁST DVANÁCTÁ VOJENSKÉ A POLICEJNÍ VYSOKÉ ŠKOLY

§ 94

(1) Vojenské vysoké školy vzdělávají odborníky zejména pro ozbrojené síly. Mohou na nich studovat též studenti, kteří nejsou vojáky v činné službě.

(2) Policejní vysoké školy vzdělávají odborníky zejména pro bezpečnostní sbory.^{22a)} Mohou na nich studovat též studenti, kteří nejsou příslušníky bezpečnostního sboru.

§ 95

(1) Vojenské vysoké školy jsou součástí organizační složky státu²³⁾ Ministerstva obrany financované ze státního rozpočtu, zejména z kapitoly Ministerstva obrany, policejní vysoké školy jsou organizační složky státu²³⁾ financované z kapitoly Ministerstva vnitra; vztahují se na ně ustanovení části druhé s výjimkou § 14, 15, § 17 odst. 1 písm. c), § 18 až 20. Na státní vysoké školy se nevztahuje ustanovení § 2 odst. 2. Státní vysoké školy mohou být poskytnuty prostředky podle § 18 odst. 2 písm. a) a b) a odst. 5. Ministerstvo může vojenské vysoké školy poskytnout dotaci na stipendia podle § 91 odst. 2 písm. e) nebo podle § 91 odst. 3 přiznávaná studentům studijních programů v oblasti bezpečnostních studií, kteří nejsou vojáky v činné službě; podmínky dotací, jejich užití a zúčtování se řídí obecnými předpisy pro nakládání s prostředky státního rozpočtu.

(2) Vojenské vysoké školy se při přijímání vojáků v činné službě ke studiu řídí požadavky Ministerstva obrany. Průběh služby a hmotné zabezpečení studentů-vojáků v činné službě se řídí zvláštními právními předpisy²⁴⁾ Počet studentů, kteří nejsou vojáky v činné službě, činí zpravidla jednu třetinu kapacity vojenských vysokých škol a je každoročně upřesňován v návaznosti na výši požadavku Ministerstva obrany na přípravu studentů-vojáků v činné službě.

(3) Policejní vysoké školy se při přijímání příslušníků Policie České republiky ve služebním poměru ke studiu řídí požadavky Ministerstva vnitra.

(4) Vojenské a policejní vysoké školy, které mají akreditován alespoň jeden doktorský studijní program, mohou požádat o akreditaci magisterského nebo dalšího doktorského studijního programu zabezpečovaného ve spolupráci s veřejnou vysokou školou. O společném zabezpečení těchto studijních programů musí být předem uzavřena mezi zúčastněnými vysokými školami smlouva vymezující vzájemné závazky. K uzavření smlouvy je potřebný souhlas ministerstva a Ministerstva obrany nebo Ministerstva vnitra.

(5) Vojenské a policejní vysoké školy zveřejňují výsledky vědy nebo výzkumu a vývoje v souladu s obecnými předpisy o ochraně státního a služebního tajemství.²⁵⁾

(6) Vojenské vysoké školy vedou matriku studentů-vojáků v činné službě a matriku ostatních studentů; totéž platí pro policejní vysoké školy ve vztahu ke studentům ve služebním poměru a k ostatním studentům.

(7) Ministr obrany vykonává vůči vojenským vysokým školám a ministr vnitra vykonává vůči policejním vysokým školám tyto působnosti:

- a) předkládá prezidentu republiky návrh na jmenování, popřípadě odvolání rektora,
- b) rozhoduje o zřízení, sloučení, splynutí, rozdělení nebo zrušení fakulty na návrh rektora a po stanovisku Akreditační komise,
- c) stanoví plat rektorovi,
- d) vykonává činnosti stanovené v § 21 odst. 1 písm. a) a b),
- e) předkládá ~~prezidentu republiky~~ **předsedovi Senátu Parlamentu** návrhy vědecké rady

vysoké školy na jmenování profesorem,

f) pověřuje osoby k výkonu působností jednotlivých orgánů nově zřízené vysoké školy podle § 103 odst. 1.

(8) Ministerstvo obrany vykonává vůči vojenským vysokým školám a Ministerstvo vnitra vůči policejním vysokým školám působnost ministerstva v těchto věcech:

a) registruje jejich vnitřní předpisy podle § 36 po vyjádření ministerstva,

b) rozděluje finanční prostředky ze státního rozpočtu,

c) kontroluje zákonnost a hospodárnost při nakládání s finančními a hmotnými prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu a při hospodaření s majetkem ve vlastnictví České republiky,

d) určuje výši poplatků spojených se studiem,

e) může prominout placení úhrad za užívání účelových zařízení,

f) může svým rozhodnutím přiznat a vyplácet stipendia studentům a občanům České republiky studujícím v zahraničí,

g) může přiznávat podle programů vyhlášených ministrem obrany nebo ministrem vnitra stipendium i mimo důvody uvedené v § 91 odst. 2 a 4, jestliže se student zaváže setrvat po absolvování vysoké školy po dohodnutou dobu v činné službě vojáka z povolání nebo ve služebním poměru policisty,

h) jmenuje další členy zkušební komise podle § 53 odst. 3,

i) může sdružovat a využívat informace z matriky studentů v souladu se zvláštními předpisy,

j) plní úkoly nadřízeného správního orgánu vysokých škol ve správním řízení,

k) přijímá opatření podle § 37, 38 a 85,

l) vykonává činnosti stanovené v § 21 odst. 1 písm. a) až c), § 75 a 86,

m) poskytuje metodickou pomoc vysokým školám ve věcech přípravy statutů a dalších předpisů vysokých škol a fakult, vedení evidence studentů, statistického výkaznictví, knihovnictví, informačních systémů a zahraničních styků.

(9) Ministerstvo obrany v oblasti vojenství a Ministerstvo vnitra v oblasti bezpečnostních služeb plní úkoly ministerstva a veřejné vysoké školy podle § 89 a 90 při uznávání zahraničního vysokoškolského vzdělání a kvalifikace.

(10) Jsou-li místa akademických pracovníků vojenských vysokých škol obsazována vojáky v činné službě a policejních vysokých škol příslušníky Policie České republiky ve služebním poměru, vztahuje se na ně § 77. Jejich služební poměr se přitom nemění.

(11) Na studenty vojenských vysokých škol, kteří jsou vojáky v činné službě, a na studenty policejních vysokých škol, kteří jsou příslušníky Policie České republiky ve služebním poměru, se vztahují ustanovení tohoto zákona, pokud zvláštní předpisy²⁴⁾ nestanoví jinak.

(12) Studium vojáků v činné službě na vojenské vysoké škole se může ukončit též v případě, kdy voják přestane splňovat podmínky stanovené zvláštním předpisem pro službu vojáka z povolání.

(13) Před rozhodnutím o akreditaci podle § 78 až 82 a 85 týkajícím se vojenských vysokých škol si ministerstvo vyžádá stanovisko Ministerstva obrany; týká-li se rozhodnutí policejních vysokých škol, vyžádá si stanovisko Ministerstva vnitra.

22a) Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

23) Zákon ČNR č. 576/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Vyhláška Ministerstva financí ČR č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu České republiky a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací, ve znění nařízení vlády č. 48/1995 Sb.

24) Branný zákon č. 92/1949 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů. Vyhláška Ministerstva obrany ČR č. 113/1996 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon ČNR č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Vyhláška Ministerstva obrany ČR č. 7/1996 Sb., o peněžních a naturálních náležitostech vojáků v činné službě a žáků vojenských škol, kteří nejsou vojáky, ve znění vyhlášky Ministerstva obrany ČR č. 310/1996 Sb.

25) Zákon č. 102/1971 Sb., o ochraně státního tajemství, ve znění pozdějších předpisů. Nařízení vlády ČSSR č. 148/1971 Sb., o ochraně hospodářského a služebního tajemství, ve znění nařízení vlády ČSFR č. 420/1990 Sb.

Nařízení vlády ČSFR č. 419/1990 Sb., o základních skutečnostech tvořících předmět státního tajemství.